

چارچوبها و شاخص های بنیادی طراحی شهری در ایران

نویسنده اول*، سودا محمدی دلبنده نویسنده دوم²، فرحناز خادم فسقندیس

1- دانشجوی دکتری طراحی شهری، تبریز ولیعصر، ایمیل: fardad_classic@yahoo.com

2- دانشجوی دکتری طراحی شهری، تبریز، ایل گلی، کوی سهند، ایمیل: kdmroya@gmail.com

⋮

چکیده

در برگیری طیف گسترده ای از موضوعات در دانش حرفه ای طراحی شهری عمدتاً موجب میشود دانشجویان و محققان در این رشته با توجه به محدودیت های زمانی موجود به خصوص در مقاطع تحصیلی و کاری گوناگون فرصت چندانی در خصوص پرداختن به مباحث اجرایی طراحی شهری و ارائه شاخص های بنیادی در این زمینه، اسناد توسعه شهری و نسبت طراحی شهری با این اسناد، جایگاه قانونی، چالش های پیش رو در اجرای پروژه های طراحی شهری، مباحث مرتبط با مشارکت مردمی در اجرای طرح ها و مسائلی از این دست که عملاً طراحان شهری در خارج از محیط های علمی و آکادمیک و بیشتر در محیط های حرفه ای با آن روبه رو هستند، نداشته باشند. همچنین، متخصصان طراحی شهری کشورمان تجارب اجرایی خود را به صورت کتاب و مقاله ارائه نداده اند و این امر باعث شده با کمبود منابع آموزشی و اجرایی در موضوع ارتباط بین چارچوب ها و شاخص های طراحی شهری مواجه شویم. از این رو بنابر نیازهای موجود در این حوزه، برآن شدیم تا مطالبی چند پیرامون مباحث اجرایی طراحی شهری و مباحث پیرامونی موضوع پژوهش گرد آوری نماییم تا به عنوان مبحثی مکمل در کنار سایر منابع مورد نیاز قرار گیرد.

واژه های کلیدی: طراحی شهری، چالش های طراحی شهری، شاخص های بنیادی، محیط های علمی و آکادمیک

1- مقدمه

طراحی شهری در عمل و اجرا همواره با چالش ها و محدودیت هایی مواجه بوده است و بین آموزش های آکادمیک و پیاده سازی طرح ها و پروژه های در محیط های واقعی (به ویژه در کشورهای در حال توسعه) فاصله ای قابل توجه وجود داشته است. نظریات و مطالعات بسیاری در این زمینه صورت گرفته تا بتوان زمینه های اجرایی و پیاده سازی پروژه های طراحی شهری را در واقعیت تعریف نمود. به نظر میرسد وجود دید جامع نگر که جایگاه اسناد توسعه، مباحث قانونی آنها و همچنین چالش های پیش رو اجرا را به خوبی درک کند، ضروری است. فاصله بین برنامه ریزی و طرح ریزی، طراحی شهری در تئوری و طراحی شهری در عمل همواره دغدغه اصلی متخصصین و کارشناسان در اسن زمینه بوده است. عدم توجه به این مساله به معنای واقعی ماندن اسناد توسعه و طرح های تهیه شده در حد نگارش بر روی کاغذ است که ضررهای مالی، زمانی و آسیب های ناشی از تاخیر یا عدم اجرای آن در هر جامعه ای نمایان خواهد بود.

مغفول ماندن مولفه های ضروری و چارچوب های بنیادین که در اجرای اسناد توسعه و هدایت در طراحی شهری در شهرها باید به آنها توجه کرد همواره از نکات مهمی در آسیب شناسی اجرای پروژه های طراحی شهری است. از این رو توجه به حوزه